

Bože słowo za nas

Knježe, ke komu mamy hić? Ty maš słowa wěčneho žiwjenja Jana 6,68

Tute hrono steji w zwisku z rozprawu scénika Jana wo Jezusowym předowanju a skutkowanju. Jezus bě z počomocu z něšto pokrutami chléba a dvěmaj rybomaj wulku syłu luda nasyćil. Na to prajachu ču nasyćeni: „To je zawěrnje tón profeta, kotryž ma do swěta přińć.“ Woni chcychu jeho za krala wuwołać. Pod tajkim kralom njebychu ženje hłód tradać abo nuzu čerpcje trjebali. To pytnywi Jezus lud powuču, zo je wón sam chléb žiwjenja a to přez čerpcjenje a wumrěće na křížu. Po jeho smjerći dóstawa ja tutón chléb žiwjenja jeho wosadni w Božim wotkazanju, a k tomuž so jim wodaće hrěchow, žiwjenje a zbóžnosť dóstawa. A Jezus tu wobkrući: Štož do mnje wěri, ma wěčne žiwjenje. Budže-li što wot tu-teho chléba jěšć, tón budže žiwu do wěčnosti. Scénik Jan nam dale rozprawja: „Wjele pak, kiž to slyšachu, džachu:

‘To je twjerda reč, što móže ju slyšeć?’ A wot teho časa woteńdže wjele jeho přiwisowarjow a wjace za nim njechodžachu. Na to so Jehus svojich dwanaćoch wučomnikow woprašaja: ‘Chceće tež wy woteńć?’“

Runje tak smy tež my prašani! Zo jich wjele do Jezom Chrysta wjace njewěrja, to je tež naše zrudne nazhonjenje. Z japoštołom Pětrom mamy so tež my prašeć: „Knježe, ke komu mamy hić?“ Kaž so tehdom w Jezusowym času ludžo za wužitkom w zemskim žiwjenju prašachu, tak tež džensa: Što poskićuje nam Chrystus? Što poskićuje nam swět? Chrystus poskićuje wěrjacym jeho přitomnosť, wodawanje hrěchow, tróšć, měr a pokoj za dušu a wěčne žiwjenje. Za to pak sebi wot nas žada poslušnosť k Božim kaznjam, so Božej woli podwoľić. Wón wočakuje wot nas ponižnosť, woporniwość, lubość k wšěm čłowjekam,

skutkowanje za Bože kralestwo, swój kříž nosyć, wěry dla škodowanje a čerpcjenje na so brać, dolhožsmy žiwu na swěće.

Tohorunja so lud praša: Što poskićuje nam swět? Wón přilubi nam swobodu, być z knjezom svojeho žiwjenja, zamoľwity sebi samemu, wužiwać wšě móžnoty a lěpsiny swěta, bohatstwo, pućowanje po wšěm swěće (snano ze svojim awtom), zalutowanje wysokich cyrkwinskih dawkow, wužiwać wšě zemskie wjesele nje-džiwojo na moralne zasady. Někajkeho zbožnika Chrystusa, kiž nam wěčne žiwjenje přilubi, njetrjebamy. Što je docyła tajke wěčne žiwjenje? Štož nam biblija wo stawanju z morych, wo wěčnym žiwjenju a wo Božim kralestwje reči, na tym dwělujemy, dokelž je to přećiwu čłowskemu rozumej. Njech pak je kóždy prašany: Je při wužiwanju tajkich poskitkow swěta a swobody naše

zwonkowne abo dušine žiwjenje woprawdže bohatše a spokojniše? Wužiwojo tajku swobodu přiběraja wšědnje sebićiwosć, njelubosć, padustwa, rubježnistwa, nadpady a druge złošćnistwa. Zamóža wšě bohatstwa swěta čłowjesku dušu nasyćić? Zamóža wone ludam a krajam měr zawěsćić? Nihdy nanihdy! Wone husto dosć nje-prećelstwa mjez čłowjekami a wójny mjez ludami zawinuja.

Nawopak mamy dosć přikładow w zańdženosći a přitomnosći, zo njejsu jenož Jezusowe wučomnicy abo japoštoł Pawoł, ale tež njeličomni wučency a wědomostnicy kaž tež jednori wěrjacy wobkrućili a wobkrućaja, zo je jim wěra do Jezom Chrysta k dobrem skutkam, k přikładnemu žiwjenju, k sćerpliwemu nošenju brěmjenjow a čezow žiwjenja dopomhała.

Tohodla mamy so tež my wšědnje rozsudzić, kotry puć chcemy hić: puć wěry abo puć swěta! A Knjeza chcemy wšědnje prosyć wo zamóžnosť, na to prašenje: Knježe ke komu mamy hić? so z cytej wutrobu wuznać: „Ty maš słowa wěčneho žiwjenja, a my smy spóznali a wěrime, zo sy Chrystus, syn žiweho Boha“; a chcemy slu-

bić:
„Jezu, při tebi chcu wostać, tebi služić wobstajnje; kak móhl bjez tebe tu dostać zbože, měr a wjesele?“ (267)

J. Paler

Serbska konfirmacija

Swjatočne zwuki zwonow woľachu na njeđzeli Exaudi, 15.5.94, serbskich kemšerjow do wonkownje rjenje ponowjeneho Božeho domu w Hrodzišću. Wosadni pozawnowy chór jich z luboznymi zynkami kěrľušow před cyrkwu witaše. Hižo to bě hódny wobľuk za radostny podawk. Swjećeše so tam tola po 54 lětach znowa serbska konfirmacija. Rozsudźiľoj běštaj so za nju jeniće hólcaj, a jedyn z njeju bu z dobom křćeny. Chwalobne pak bě, zo přewaštaj z dobom bibliškej čitani dnja. Wobrdaj swjedženskich kemšow wobstaraštaj serbski superintendent Albert a wosadni farar Malink. Serbski sup. wupraji

na počatku swoju radosć, zo je tu po tak dolhim času znowa serbska konfirmacija, a zložu po tym swoje předowanje na tekst z 1. Kor. 3. Rozložu z toho wosebje słowa: „Wšitko je waše, wy pak sće Chrystusowi.“ Mnozy drje sebi džensa často přeja předewšěm zemskie a swětnje hódnoty. Njeje pak móžno a tež trjeba, wšitko měć. Křćenjo su hižo přez křćencu Chrystusowi a z tym jemu zamoľwić za to, štož su abo njejsu činili. Wón žada wot nas wěru a dowěru k njemu, dokelž Božim džěćom plaća jeho wěčne slubjenja. Tohodla njeměli ženje zabyć, zo k njemu slušamy.

Po zhromadnym wěrywuznaću wšěch wotpoľožistaj

konfirmandaj swój wosobinski křćanski slub a dóstaťaj kóždy z požohnowanjom bibliske hróněčko na puć žiwjenja. Z tym buštaj do wosady dorosćenych přiwzataj.

Přizamkny so zhromadne swjećenje Božeho wotkazanja, kiž so konfirmandam přeni křóć wudžěli. Z kěrľušom zakonči so dostojna swjatočnost, kiž pozawnowy chór na hódne wašnje porješi.

Serbska konfirmacija w Hrodzišću móhla być znamjo za nowy započatk a z dobom pohon druhim wosadam. Měto sosnano rozmyslować wo móžnosćach centralneje serbskeje konfirmacije, na kotrejž móhli so serbscy konfirmandza ze wšelakich wosadow wobdžělic.

GF

Serbski bus 1994

Njeđzeli Rogate, 8. meje, bě zaso tak daloko, zo jědžeše kaž kóžde lěto w meji bus ze serbskimi wosadnymi na wulět, derje organizowany wot sup. n.w. Gerharda Wirtha a jeho syna Handrija z Njeswacida. Nam wšěm k wjeselu běchu tež lětsa zaso katolscy Serbja z nami. Naša reč a kultura zwjazuje nas bóle hač nas nabožinske haćenja džěla. Tutón džen je wěsće k lěpsěmu mjez-

sobnemu zrozumjenju přinošował. Při rjanym slónčnym wjedrje móžachmy so nad rjanej krajinu Hornjeje Łužicy wjeselić. Naša přerjka stacija bě Korzym. Tutu cyrkej bě fabrikant Friese na dopomnjenje na swogeho w 1. swětowej wojnje padnjenehosyna natwaric dał. Sup. Albert swjećeše nutrnosť.

Postrowjenje noweho biskopa

Přez Wjazońcu, Nowe Město a Pirnu dojdžechmy do Wulkeho Sedlišća (Großsedlitz), hdžež sebi rjany park wobhladachmy. Njesmědžachmy pak so tu předolho komdžic, dokelž nas w Chrystusowym domje w Drježdžanach Leubnitz-Neuostrowa nowy krajny biskop knjez Volker Kress wočakowaše. W swojim postrowje wuzběhny swoju zwjazanosć z małym serbskim ludom, wo kotrohož přichod so starosci. Z dzakownosću dopominaše so na dobre, stajnje bratrowske zhromadne džělo ze serbskimaj superintendentomaj w Budyšinje.

Požoženje cyrkwje wopisowaše takle: W zańdženych lětdžesatkach začuwachmy so kaž pućowacy Boži lud. Džensniši čas by chcył ze swojej powšitkownej pisanosću přirunować z wikami. Tam je hołk a tołk, a štož najwotřišo rjeji, tohosłyša. Poradnicy ze zapada praja: Wy dyrbiće bóle do zjawnosće hić

aso derje předać! Tole pak njeje pola nas z wašnjom. Naš nadawk je, wuznać postřdkować a takle za swět přikład być.

Boža služba

Serbska Boža služba běše potom w tamnišej nimoměry rjanej cyrkwi. Přědowaše knjez sup. Albert na tekst z lista na Koll. 4,2 „Wostańće při modlitwje.“ Po kemšach powita nas farar tuteje cyrkwje a rozprawješe ze stawiznow wosady, kotraž je, kaž hižo mjeno přeradža, słowjanskeho pochada. Srjedžowěkowska cyrkej a ju wobdawacy kěrchow stej kaž oaza ćišiny. Někotre sta metro w zdalene, popadnje nas wulkoměšćanska hara ze swojim chwatom.

Přichodna stacija běše Drježdžanski centrum, a najbóle nas zajmowaše twarnišćo cyrkwje Našeje knjenje. Widžachmy, kak běchu tam kamjenje a druhe wěcy z rozpadkow do wulkich regalow rjadowali, zo móhli je pozdžišo při natwarje zaso wužiwać. Mjeztym smy zhonili, zo su z twarom započeli.

Přichodna stacija

Naša přichodna stacija běše cyrkej Třoch kralow w Drježdžanskim Nowym měsće. Wona je nimo cyrkwje tež „Dom cyrkwje“, zetkanišćo za kongresy a wuradžowanja z ho-

scěncami a z wulkej swjedźenskeje žurlu (Wo je znowanatwarje je PB w decembru 1991 rozprawjał. Přisp. red.). Tam powobjedowachmy, a potom wodzeše nas knj. dr. Engelmannowa po domje. W žurli putaše nas wulki scěnowy wobraz „Wujednanje“ wot molerja Wernera Juzy. Srjedža předstaja wón Křižowaneho, nalěwo mócnarjow tuteho swěta a naprawo Boži lud, słabych a wohroženych. Wosebje pak jimaše nas wołtar w cyrkwi. Chětro wobškodženy wot nalěta, su jón jenož wurjedženy stej wostajili, zo by dopominał na zle scěwki wojny.

Wječorna nutrnosť

Na dompuću pozastachmy w Palowje blisko Biskopie. Cyrkej je drohoćinka z boka hłownych dróhow. Klětko pochadza z lěta 1632, a wołtarnišćo je hišće starše. Před 650 lětami wjes a cyrkwičku přeni raz naspomnichu. Džens rěka cyrkwička „Marja při horje“, a mějachmy wottam přerjany wuhlad na naš lužiski kraj. Wječornu nutrnosť swjećeše zaso knjez farar Albert, a cyrkwiniski předstejićer rozkladže nam wosebitosće cyrkwički.

Wutrobne Zaplać Bóh wšěm, kotřiž su so wo dobry wotběh tuteje rjaneje jězby starali.

H.B. a Kurt Latka

Foto: A.M.

Berthold Genzmer:

Serbske džěco w swjedźenskeje drasće

Před měsacami dóstach kopiju tuteho wobrazu za archiw serbskeje superintendentury. Ze žiwjenja Genzmera móžach jenož scěhowace wuslědžic: Narodzil je so w lěće 1858 w Boguschu pola Marienwerdera. Přenje wuwučowanje w molowanju dósta w Danzigu. Swój studij zakonči w Berlinje. Wón molowaše wosebje wjesne džěci a burow při džěle a poswjatoku. Tu wozjewjeny wobraz zo 1911 w Mnichowje wustaješe. Wjac wo molerju njeje mi znate.

Za naše džěci

Grüß aus der Sächsischen O.-L.
Trachten Gruppe
Postrow ze Serbow (tow. Čornobóh)

● Žony w drasće ewangelskich Serbow Budyskeho kraja

Naša serbska drasta

Lube serbske holcy w Budyšinje a we wokolnych wosadach! Sće hižo raz na swjedźenju byli w serbskich katolskich wosadach? Jeli haj, tak sće tam zawěsće widželi holcy w rjanych serbskich drastach. A sće sej snadž myslili: Ow, tajka rjana bych tež chcyła jónu wobłěkana chodžic. Ale my smy ewangelscy a tajku drastu nimamy.

Tola tež ewangelscy Serbja maja swoju drastu. Hdyž dojdžec se raz na serbski swjedźen do Wojerowskich kónčin, do Slepoho abo do Delnjeje Łužicy, tak móžec tam holcy widžec w swojich wšelakich narodnych drastach. Wšitko to su serbske ewangelske drasty. Serbsce rěčec holcy zwjetša

wjac njemóžecja, ale rady a horđe so serbsku drastu wobłěkaja.

Jenož našu serbsku drastu z Budyšina a wokoliny nimale ženje nihdže wjac njewuhladamy. Čehodla nic? Dokelž su hižo naše prawowki přestali w njej chodžic. Ludžo su zabyli, zo mějachmy tež w Budyskim kraju rjanu ewangelsku drastu. Ani w křinjach a na łubjach so žane zbytki wjac njenamakaja. A tola bě wona rjana, a je škoda, zo je tak zabyta.

Snadž so to jónu přeměni? Ze starych fotow wěmy, kajka je drasta něhdy byla. Hać byšće wy, lube serbske holcy, so chcyli jónu tajku drastu woblec? Wušikne šwalče móžecja ju zešic. Wěsće bych so wjele wjeselili, hdy bych wuhladali raz serbsku holcu w serbskej ewangelskej drasće Budyskeho kraja.

T.M.

K dopomnjeću na serbskeho fararja a słownikarja Zwahra

Lětsa je so 150 lět minyło, zo zańdźeli Tšadowski (Tšadow njedaloko Grodka) farar Hanzo Juro Zwahr swojej woči napřeco. 32 lět zběraše wón w swojej wosadze delnjoserbske słowa a prajidma. Tola hakle jeho syn Jan Karlo Fryco, tohorunja farar, da tutón wobšěrny rukopis w léce 1847 do čisća. W léce 1989 wuda so tutón delnjoserbsko-němski słownik njezměnjeny znowa. Poprawom jara pozdže hladajo na powójnski njedostak wotpowědnych delnjoserbskich publikacijow; Helmut Faßke přida mudre předślowo.

Hanzo Juro Zwahr běše syn serbskeho wučerja, wuchodźi Choćebuski gymnazij a studowaše potom w Halle teologiju. W l. 1812 dowěri so jemu Tšadowska wosada, hdžež tež w l.

1844 wumře. Wón běše nje-wšědny čłowjek, kotryž čuješe so powołany, bohatstwo delnjoserbsčiny do praweho swěta stajić. Hdyž so wjele studowanych Serbow pozdžišo w zastojnstwje za swoju maćernu rěč hańbowaše, dokelž mějachu ju za mjenjehódnú, to wón dopózna, kajke možnosće drěmaja w jeho maćersčinje. Wjacce wón zběraše, slědowaše a přirunowaše, bóle so wón přeswědči, zo změje delnjoserbsčina ze svojim bohatstwom hišće přichod w susodstwje druhich słowjanskich rěčow, zo njemóžeš w njej jenož chléb a sel wuprajić, ale tež komplikowane dušine problemy. Zakładny kamjeń za tajke rěčne „dopředkarstwo“ položi wón woprawdže ze svojim přiručnym delnjoserbsko-němskim

słownikom. Hanzo Juro Zwahr běše zdruha jara pilny čłowjek. Wot sebje wón tutón wažny słownik nadžěta; wotpowědnych přikładow tehdom njeběše, mało pomocy namaka w rukopisach z podobnej materiju. Wón wumysli sej princip, po kotrymž móžeš delnjoserbsčinu a wěsće tež druge rěče najlěpje nawuknyć: Wón podawa słowny zdónk a přistaja hnydom wšitke wotwodženki, na př. hić, dońc, wobeńc, wuńc, nańc, podeńc, přeńc, přińc, rozeńc, zańc, zeńc a tak dale. Bohužel njeje žadyn z našich nowšich słownikow tak koncipowany a tohodla so poměrnje čěžko z nich wuknje, hačrunjež so mjenuja „šulske słowniki“. Potajkim by Zwahrowy słownik, znowa wobdžěłany, hišće džens wulki wužitk měł; tola

tež w nětčišej nowowudatej formje móže wón wulka pomoc wuknjacym być. Wěsće ma A. Muka najwjetšu zaslužbu wo delnjoserbsčinu; ale za swój čas je wjesny farar Zwahr jako wuběrný znajer delnjoserbskeho rěčneho kompleksa a tež druhich rěčow jara wjele fararjam, šulerjam a studowacym solidny zakład za dobrou delnjoserbsčinu podał.

Na koncu hišće wulku próstwu: Nowy biografiski słownik z lěta 1984 přizwola zaslužbnemu Zwahrej lédma džesac rjadkow, nam dospołnje njeznatemu Kurtej Karnawce pak cytu stronu. Čakamy njesćerpnje na nowowobdžěłany biografiski słownik, kotryž by lěpje akcentował a so koncentrował na „čistych“ Serbow.

N.

Próstwa wo pomoc

W Němskej přebywacy 25lětny student z Jemena je na rak schorjeł. Po wusudže lěkarjow wobsteji šansa za wuchowanje jeho žiwjenja. Dalša, jara chwatna lěkarska pomoc pak móže so jemu jeničce potom poskićić, jelizo wón lěkowanje zapłaći. Jedna so wo sumu někotrych tysac hriwnow, kotruž pak wón sam zwjesć njemóže. Jeho krajenjo su hižo zběrki w Němskej organizowali; dalše financele srědky pak su hišće trěbne. Tuž tež my prosymy wo pjenježne dary, kotrež móžeće pod hesłom „Chory student“ serbskim fararjam abo serbskej superintendenturje přepodać, zo by so tutomu studentej dalše lěkowanje zmóžniło.

Wšěm darićelam wutrobny džak.

Štó čini sobu?

Serbska superintenditura mysli na to, nowe serbske spěwarske wudać. Zo bychy w nich te kěrlušy byli, kotrež rady spěwace abo kotrež měli so po Wašim měnjenju do nowych spěwarskich přiwać, prošu wo Waše sobudžěto Prošu napisajće mi čisła kěrlušow ze spěwarskich z lětow 1955 abo 1930, kotrež maja so přiwać. Hdyž jedna so wo kěrlušy, kiž w spěwarskich hi-

šće njejsu, napisajće mi prošu započatk kěrlušy a hdžež móžemy jón namakać. Chcemy tola za naše serbske wosady spěwarske, kotrež woprijeja nam lube a drohe kěrlušy. Wy móžeće k tomu dopomhać!

Swoje namjety pošćelće prošu na scěhowacu adresu: **Siegfried Albert Wendischer Kirchhof 1/ Serbski kěrchow 02625 Bautzen/ Budyšin**

Jan Wićaz

25.7.1794-17.10.1869

Před 200 lětami narodzi so w Błocanach (ew. wosada Bukecy) prócowar za wjac prawow serbskeje wjesneje ludnosće a za lěpše wuwice ratarskeho hospodarjenja.

W swojej ródnej wjesce běše wón wjesny sudnik a znaješe derje starosće wjesneje chudźiny a žiwnosćerjow. We wjeskach z ryćerkubłami běchu dawki a robočanske džěla na knježim dworje hišće horše. Po nadběhach Napoleona na cytu Europu a jeho zwrěšćenju sej nowe ideje z Francoskeje tež do našeje domizny swój puc rubachu. Ludy chcychu swo-

bodniše žiwe być. Špatne žně w 40tych lětach dopomhachu tomu, zo so burja do towarstwow zjednoči, kiž žadachu sebi we wjacorych peticijach tež wotstronjenje prowincionalneho sejma.

Wićaz sam bě zaposłanc burškeho stawa w Hornjołužiskim prowincionalnym sejmje w Budyšinje. Tež jako zaposłanc a předsyda serbskich a němskich wjesnych poddanow města Budyšina běše wón sobu w Drježdžanach při přepodaću peticije Maćicy.

W běhu byrgarsko-demokratiskeje rewolucije přepodaču so w Drježdžanach hišće druge peticije ze wšelakich stron Łužicy. Wone wobsahowachu nimo socialnych žada-

nju tež nałożowanje serbskeje rěče w sudnistwach, w šulach a w cyrkwjach, přetož serbske kemše njeběchu we wšěch serbskich wjeskach na dnjowym porjedže ani wučba w serbskej rěči w šulach a jednanja na sudnistwje wězo cyta nic.

Serbske burske towarstwa zasadzowachu so za lěpše žiwjenske wuměnenja, za zniženje wukupjenskich pjenjow, kiž mějachy knježkam płaćić, a wustupowachu za zwyżenje produktiwity w hospodarstwje, na polach a na łukach.

Jedne z wažnych prašenjow bě tež zasadženje serbskich wučerjow w domiznje. W tutym njeměrnym času byrgarsko-demokratiskeje rewolucije pak

reakcija tež wo wuchowanje swojeje namocy wojowaše. Jako předsyda Bukečanskeho serbskeho burskeho towarstwa měješe so Wićaz tež rozestajec z nabožinskimi fanatikarjami, kiž nochcychu džěci do šule pošćać, jelizo nima farar dohlad nad šulu.

Žiwjenje Jana Wićaza běše nimo čěžkeho ratarskeho džěla tež přez džesac lět njesprócnawe zasadženje za polěpšenje socialneho połoženja jednych serbskich poddanow a bój za serbsku rěč jako wěriwy křesćan. Tež po njedocpěću swojich mysłow džělaše dale za zjawnosć we wšelakich zastojnstwach, tež w cyrkwin-

K.

To wona je, drjewjana kapalka w Sprjowjach (wokrjes Běła Woda). Tu woswjeća so 31. julija serbske kemše. Sprjowjanska kapalka steji pod škitom pomnikow a je daloko za hranicami našeje Łužicy znata. (Ani bliska wuhlowa jama njeje so jeje dótknyła. Přisp. red.)

Nutřka w kapalce je to wołtarny wobraz, kotryž kedźbliwosć wopytowarja přičahuje. Wón pochadźa z předreformaciskeho časa a je wěnowany swj. Martinej, kotrehož swj. Borbora, Katyrna, Stefanus a Laurentius wobdawaja. Wšitcy dźerža znamjenja swojeje wěry a swojeho čerpenja w ruce.

Martin dźerži jako wojowarski zakitowar křesćanstwa mjec w ruce a z druhej wobdźěwa z kruhom swojeho kabata chudeho prošerja. Blidowa deska wołtarja je z čmoweho mochoweho duba zhotowjena. Dupa je ze serbskimaj barbo-

● Drjewjana kapalka w Sprjowjach z l. 1780 Foto: Bigonowa

maj módra a běła pomolowana. Zwón woła wosadnych ke kemšam.

W Sprjowjach bydli 52 ludźi, a wjeska słuša do Wochožansko-Hamorskeje ewangelskeje wosady.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Popoje w Delnjej Łužicy. Na naše farske městno, ze smjerću njebočićkeho knjeza fararja Hadanka wuprózdnjene, je so wulka ličba duchownych zamołwiła. To so nam jara dziwno zda, hdyž na wuprózdnjenje našeje fary wokoło 1880 nazad hladamy. Tehdom so ničo njeje chył k nam podač, wšudže so wotwlokowachu, a nětko, 1894, so mnozy fararjo, wosebje Němcy, za našim farskim městnom prašeja. Wóndano su někotři mužojo z našeje wosady našeho promšta nadběhowali, zo by nam westeho němskeho duchowneho postajił. Tola naš promšt, wo kotrymž wěmy, kak z posolskim

duchom mócnje předuje a wučiči, je tutym wotposłancam wotmołwił: „Wam drje by serbski farar nuzniši był.“ Naša cyrkwinarada je w tej wěcy wobzamkla,

1. zo wona wšelake podpisanje za dobre njespóznaje
2. zo je za našu wosadu serbski farar nuzny, jeli zo so němski powoła, da dyrbi tón najprjedy dospołnje serbski nawuknyč, prjedy hač faru dóstanje.

SN, 7. julija 1894

Braniborska cyrkej podpěru přilubiła

Na swojim januarskim schadźowanju w Choćebuzu bě Maćica Serbska wotposłała list na biskopa braniborskeje cyrkwe, dr. Krusu, w kotrymž bě so na wažnosć delnjoserbskich kemšow za zdźerženje delnjoserbsčiny pokazało a so prosyło, zo by braniborska cyrkej přistajiła serbskeho fararja.

Mjeztym je došla wotmołwa z Berlinskeho konsistorija na předsydu Maćicy Serbskeje, dr. Völkela. W nej rěka, zo njeje móžno wosebite serbske farske městno založić, dokelž cyrkej tuchwilu njesmě žane nowe dźělowe městna wutworić. Tež Choćebuski cyrkwinski wokrjes njemóže žane ze swojich farskich městnow za serbske naležnosće přewostajić. Při

wšem pak maja prócowanja wo přistajenje serbskeho fararja wuhlady na wuspěch. Móhlo so za serbskorěčneho duchowneho wosebite přistajenske rjadowanje nadeńć. Braniborska cyrkej je zwólniwa, k tomu lětnje dwanać tysac hriwnow přewostajić. Konkretnje zřadowanje naležnosće wujedna so z towarstwom „Serbska namša“.

T.M.

Křiž bu spaleny

Wot časa přewrótasem, hdyž smě cyrkej zaso zwonka cyrkwinskich murjow kemše wotměwać, so při rjanym wjedrje koždolětnje na Zumbargu pola Budestec na dnju Božeho stpica Boža služba pod hołym njebjom swjeći. Tež lětsa zaso nož-

kowaše přez 260 ludźi na horu. Nimoducy hromadki drjewneho popjeła zastach wokomik njewědžo, zo je so drjewjany křiž, kiž na horje steji, hakle rano do kemšow z chwatkom znowa postajił. We wšěch časach su spalili a zničili znamjenja wěriwych. Njejsu so tute złoštnstwa tež małe, snadne započate? Hdže so skónča tajke „žorty“, kaž je so to stało w nocy do swjateho dnja pola nas? Njetrjebamy hakle do Lübecka hladač, hdyž móžemy wočakować, zo so tež pola nas něšto podobneho stać móže. - Njewěrju, zo kročimy lěpšemu přichodej napřečo. Nam křesćanam drje jenož zwostanje so modlić: „Knježe, wodaj jim...“

HaHaTa

Přeprašujemy

26.06. - 4. njeđzela po Swjatej Trojicy

8.30 hodź. kemše w Hrodzišću (sup. Albert)

10.30 hodź. kemše w Bukecach (sup. Albert)

03.07. - 5. njeđzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (sup. Albert)

w samsnym času Boža služba za dźěći

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)

13.30 hodź. kemše w Budestecach (sup. Albert)

10.07. - 6. njeđzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše w Rakecach (farar Feustel)

17.07. - 7. njeđzela po Swjatej Trojicy

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup.n.w. Wirth)

24.07. - 8. njeđzela po Swjatej Trojicy

19.00 hodź. kemše w Smječkacach (sup. Albert)

31.07. - 9. njeđzela po Swjatej Trojicy

8.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (sup. Albert)

10.00 hodź. kemše w Barće (sup. Albert)

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)

16.00 hodź. kemše w Sprjowjach (sup. Albert)

06.08. - sobota

14.30 hodź. wosadne popođnjo w Hućinje (sup. Albert)

07.08. - 10. njeđzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše w Budyšinje w Michałskej (sup. Albert)

w samsnym času Boža služba za dźěći

13.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. - Ludowe nakładnistwo Domowina tzwr, Sukelnska 27, 02625 Budyšin. Redaktor a skazanki: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, 02625 Budyšin, tel. 42201. - Sadźba: Serbske Nowiny Budyšin, čišć: Serbska čišćernja tzwr w Budyšinje. - Wuchadźa jónkróć za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 30 000 110, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 850 549 62